

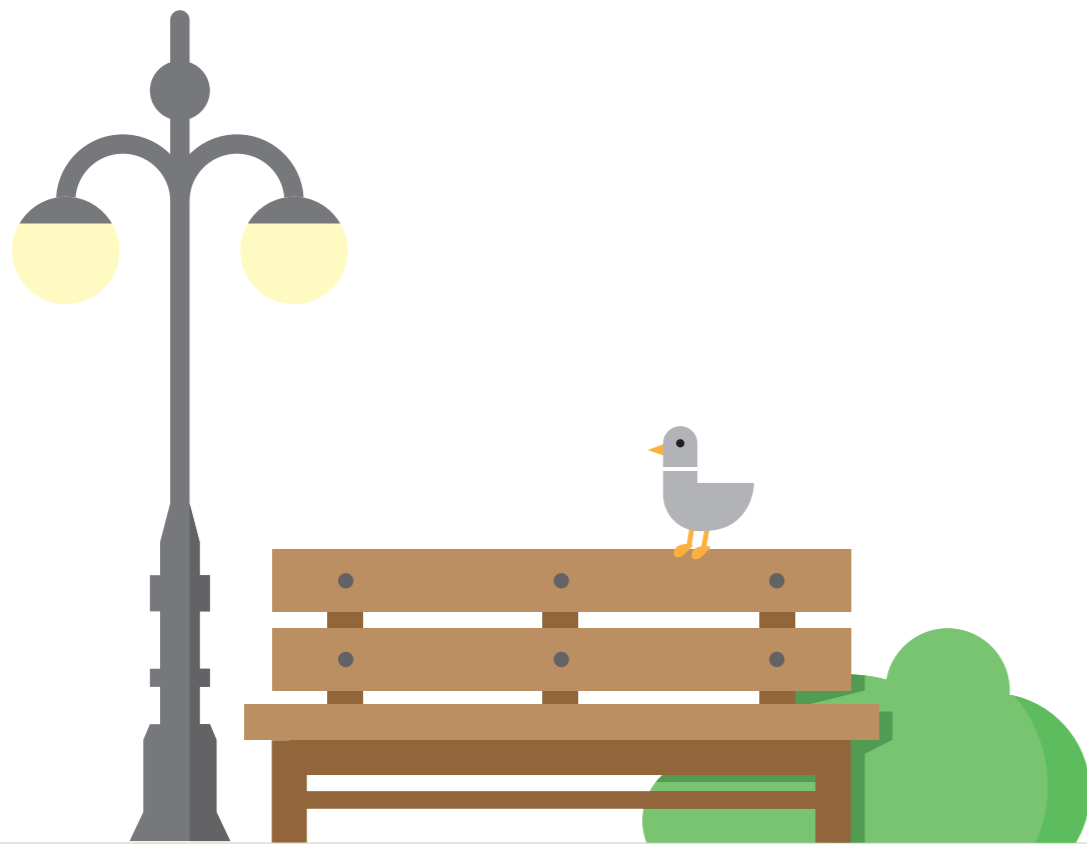

BOUWEN OP VERTROUWEN

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2026 - HAARLEM EN SPAARNDAM

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Bestuur en democratie	6
Samenleven en diversiteit	8
Verenigingen en vrijwilligers	10
Sport en bewegen	12
Zorg en zekerheid	16
Veiligheid en handhaving	18
Wonen en leefomgeving	20
Bereikbaar en toegankelijk	22
Groen en duurzaam	24
Werk en ondernemen	26
Onderwijs en cultuur	28
Historie en erfgoed	30
De basis van het CDA	32

Voorwoord

Haarlemmers en Spaarndammers hebben de stad en het dorp in hun hart gesloten. De combinatie van de historische binnenstad, grootstedelijke voorzieningen, de geborgenheid van een dorp en de ligging bij de duinen zorgt voor deze liefde. Die liefde voor de omgeving gaat hand in hand met de kracht van de gemeenschap: vrijwilligers, mantelzorgers en buurtbewoners die zich dagelijks inzetten voor een ander. Samen maken zij Haarlem en Spaarndam sterker.

Tegelijkertijd voelen veel mensen onzekerheid. De samenleving verhardt, de woningmarkt staat onder druk en internationale spanningen raken ook ons dagelijks leven. In zulke tijden is vertrouwen onmisbaar. Niet alleen vertrouwen in elkaar, maar ook vertrouwen in een stadsbestuur dat luistert en keuzes durft te maken. Hierbij is transparantie het sleutelwoord. Daarom kiezen wij voor een politiek die verbindt in plaats van verdeelt. Een politiek die eerlijk is over wat kan en hoopvol over wat mogelijk is. Een politiek die dichtbij staat, verantwoordelijkheid neemt en zich richt op het gemeenschappelijke belang.

Dit programma geeft daar handen en voeten aan. Het biedt veel concrete voorstellen en actiepunten om onze wijken leefbaarder te maken, om onze verenigingen te ondersteunen en om samen te bouwen aan een plek die vitaal, veilig en bereikbaar is. Met dit programma geven we invulling aan onze belofte: bouwen aan vertrouwen. Want alleen als we elkaar vertrouwen, komen we samen verder.

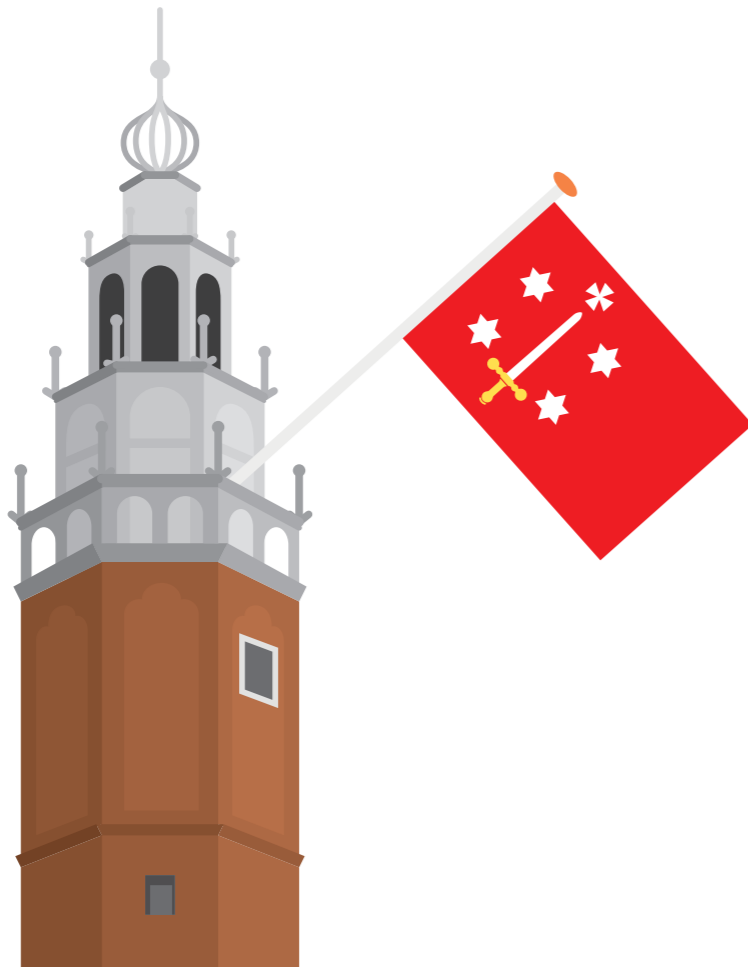
Eva de Raadt

Lijsttrekker CDA Haarlem

Bestuur en democratie

Een betrouwbaar en herkenbaar bestuur is essentieel voor een gezonde democratie. In Haarlem en Spaarndam geloven we in een gemeente die dichtbij mensen staat. Een gemeente die zichtbaar is in de wijk, die goed luistert en heldere keuzes maakt. De komende jaren gaan we voor een overheid die de samenleving ruimte en vertrouwen geeft, die duidelijke kaders stelt en rechtvaardig optreedt als het nodig is.

Tegelijkertijd staat onze democratie onder druk. De afstand tussen burger en bestuur is gegroeid, het vertrouwen daalt en de toon in het publieke debat verhardt. Dit vraagt om een andere houding van bestuurders en politici: minder bureaucratie en meer betrokkenheid. Geen overheid die over mensen heen regeert, maar samenwerkt mét de samenleving. Daarom kiezen wij voor een lokaal bestuur dat dienstbaar, aanspreekbaar en betrouwbaar is – een Haarlemse bestuurscultuur waarin bewoners zich herkennen.

ACTIEPUNTEN

- We communiceren als betrouwbare overheid transparant over keuzes en beleid en leggen beslissingen uit in begrijpelijke taal. Zo bouwen we aan vertrouwen tussen inwoners en bestuur.
- We versterken inspraak en participatie: inwoners worden eerder en beter betrokken bij plannen die hen raken. We zijn helder waar inwoners participeren en waar de gemeente beslist. We leggen deze afweging duidelijk uit.
- De gemeente ondersteunt initiatieven van bewoners en maatschappelijke organisaties met een duidelijk loket, eenvoudige procedures en korte lijnen. We werken met buurtbudgetten waarbij de wijk zelf beslist over de besteding.
- Bestuurders, wethouders en raadsleden zijn zichtbaar en aanspreekbaar in de stad via wijkbezoeken en laagdrempelige inloopmomenten.
- Beleidsstukken, brieven en raadsinformatie worden in begrijpelijke taal geschreven (B1-niveau). Daarnaast gebruiken we animaties, infographics en audioupdates om een breder publiek te bereiken.
- Integriteit en fatsoen vormen de norm in de lokale politiek. We handhaven streng op integriteiten pakken belangenverstrengeling en vriendjespolitiek zonder uitzondering aan.
- De gemeente betreft jongeren actief bij de lokale democratie, onder meer via gastlessen op scholen, werkbezoeken aan de gemeenteraad, een jongeren-gemeenteraad en een kinderburgemeester.
- Jaarstukken en begrotingen worden samengevat in een begrijpelijke publieksversie zodat inwoners weten waar hun geld naartoe gaat.
- Wij zijn tegen referenda omdat deze vaak leiden tot polarisatie en geen recht doen aan zorgvuldige afweging. Wij kiezen voor brede participatie, inspraak en dialoog met de inwoners.
- Ook in de tijd waar veel digitaal wordt geregeld, moeten inwoners ook fysiek terecht kunnen bij het gemeentehuis. Hierdoor valt niemand buiten de boot.

Samenleven en diversiteit

In Haarlem en Spaarndam is iedereen gelijkwaardig en accepteren we verschillen. Het is een stad waar mensen samen leven, werken en voor elkaar zorgen. Het CDA staat voor een samenleving waarin iedereen zich gezien en gewaardeerd voelt, ongeacht afkomst, overtuiging of beperking.

We geven ruimte aan maatschappelijke en religieuze organisaties die zich inzetten voor zingeving, zorg en betrokkenheid. Samenleven betekent ook samen verantwoordelijkheid nemen – voor elkaar, de buurt en de samenleving als geheel.

We zetten ons in voor veilige, hechte wijken waarin mensen elkaar kennen en helpen. Voor een samenleving waarin respect voor elkaar vanzelfsprekend is, overlast stevig wordt aangepakt en iedereen de kans krijgt om zich te ontwikkelen. We koesteren het verenigingsleven, ondersteunen vrijwilligers en geven ruimte aan geloofsgemeenschappen en andere verbanden die mensen verbinden.

ACTIEPUNTEN

- We zetten ons actief in voor de sociale acceptatie van LHBTIQIA+ en blijven Haarlem als regenbooggemeente ondersteunen. We stimuleren veilige ontmoetingsplekken voor jongeren en ondersteunen woongroepen voor LHBTIQIA+ ouderen.
- Psychische problemen en zelfdoding onder jongeren krijgen structureel aandacht, met extra zorg voor kwetsbare groepen en laagdrempelige hulp in de buurt.
- Samen met onze partners gaan we de meldingsbereidheid bij discriminatie vergroten.
- We willen aan de slag met de impact van online pesten en sociale media op mentale gezondheid. We willen daarom investeren in passende ondersteuning en online jongerenwerk, zodat we jongeren ook daar bereiken waar zij dagelijks zijn.
- De Haarlemse gemeenschap wordt versterkt door ontmoeting te stimuleren via wijkfeesten, buurtactiviteiten en projecten die generaties verbinden in buurtcentra, scholen en verenigingen.
- In overleg met de islamitische gemeenschap zoekt de gemeente naar een geschikte plaats voor een islamitische begraafplaats en een plek in Haarlem-Noord waar moslims samen kunnen komen voor bezinning.
- Gelijke kansen voor alle kinderen blijven een speerpunt, met inclusief onderwijs, gerichte steun voor gezinnen in armoede en extra aandacht voor kinderen in kwetsbare thuissituaties.
- We koppelen opvang van vluchtelingen aan voldoende voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn. Daarbij ondersteunen we initiatieven zoals taalmaatjesprojecten, huiswerkbegeleiding en begeleiding naar werk.
- In een tijd van oorlog, verlies en onzekerheid is ruimte voor zingevingsvragen belangrijk. We stimuleren dat thema's als zingeving, lijden en hoop een plek krijgen in het publieke debat.
- Inwoners en ondernemers worden maatschappelijk weerbaarder gemaakt door hen voor te bereiden op het uitvallen van voorzieningen of bedreiging van onze samenleving, zodat Haarlem ook in crisistijd sterk blijft.

Verenigingen en vrijwilligers

Haarlem en Spaarndam zijn rijk aan verenigingen en vrijwilligers. Van sportclubs tot muziekgezelschappen, van scoutinggroepen tot buurtinitiatieven. Zij vormen het kloppend hart van onze stad. Verenigingen zorgen voor verbinding, geven jongeren een plek om zich te ontwikkelen en dragen bij aan een actieve betrokken samenleving. Vrijwilligers zijn daarbij onmisbaar, zij zetten zich belangeloos in voor anderen en maken zo het verschil.

Het CDA staat pal voor het verenigingsleven en voor de vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten. We zorgen voor ruimte, ondersteuning en waardering, zodat verenigingen kunnen bloeien en vrijwilligers zich gezien voelen. Dat betekent duidelijke regels, minder bureaucratie en betaalbare voorzieningen. Want als we willen dat Haarlemmers meedoen, moeten we het hen ook mogelijk maken.

ACTIEPUNTEN

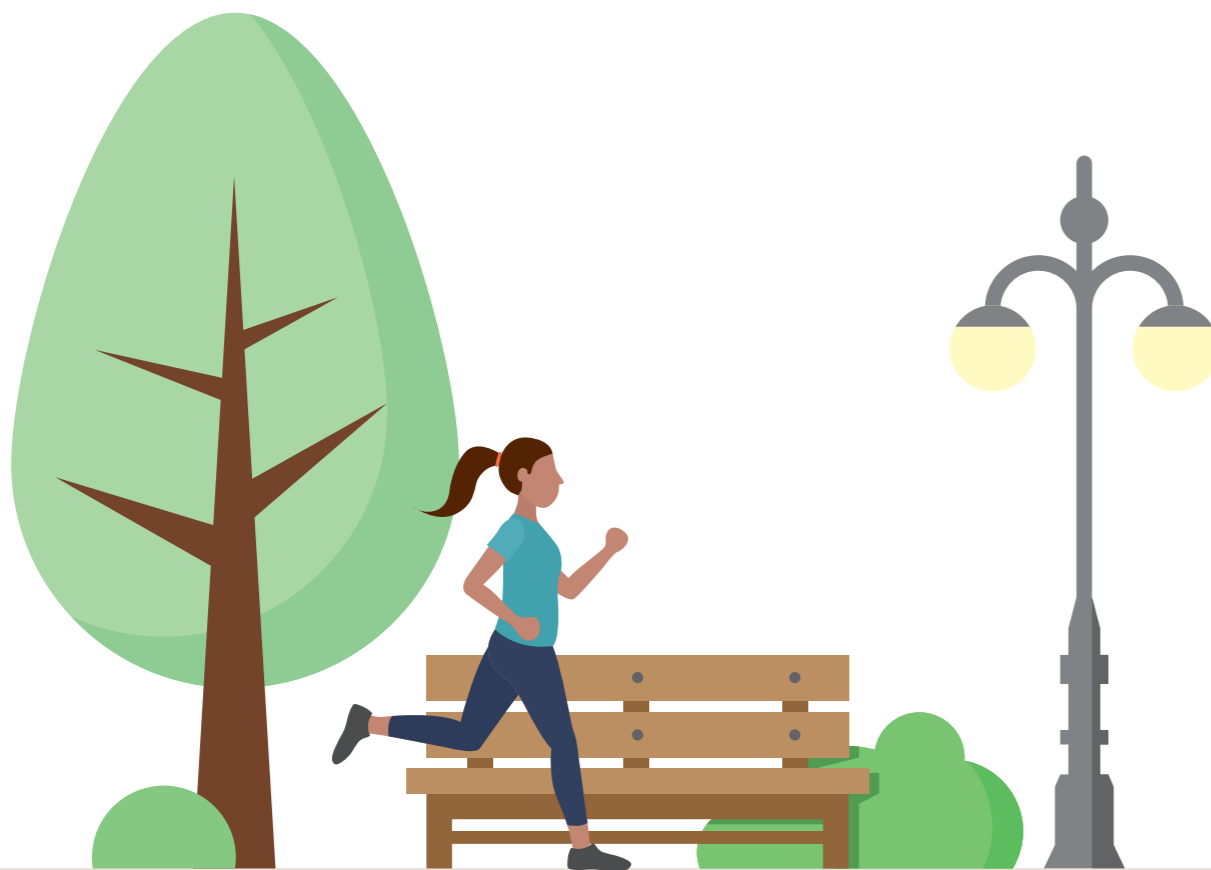
- Haarlem blijft investeren in verenigingen door betaalbare accommodaties, goede ondersteuning en een eerlijke verdeling van subsidies, zodat zij kunnen blijven bijdragen aan een levendige gemeenschap.
- We breiden het fonds voor bewonersinitiatieven uit en maken het toegankelijker, zodat meer bewoners de kans krijgen om hun ideeën voor de buurt te realiseren. Er komt vast aanspreekpunt bij de gemeente voor ondersteuning van deze initiatieven.
- Waar mogelijk verlagen we de regeldruk voor vrijwilligersorganisaties, zodat zij minder tijd kwijt zijn aan administratie en meer aan hun kernactiviteiten.
- We stimuleren samenwerking tussen verenigingen, zorg, cultuur en onderwijs door accommodaties breder te benutten. Hierdoor ontstaat ruimte voor nieuwe activiteiten en blijven de voorzieningen betaalbaar.
- Werving en behoud van vrijwilligers krijgen prioriteit via gerichte campagnes, waarderingsevenementen en ondersteuning bij het vinden van nieuwe vrijwilligers.
- Jaarlijks wordt een Haarlemse vrijwilligersprijs uitgereikt, samen met een stads-campagne om vrijwilligers in het zonnetje te zetten en hun werk zichtbaar te maken.
- Vrijwilligerswerk onder jongeren wordt bevorderd via scholen, maatschappelijke stages en inspirerende campagnes.
- De gemeente blijft investeren in buurt- en wijkcentra als fysieke plekken voor ontmoeting, activiteiten en verbinding tussen bewoners.
- De diversiteit aan verenigingen – van sport en cultuur tot buurtinitiatieven en zingeving – blijft behouden, met aandacht voor evenwichtige verdeling van subsidies en gemeentelijke steun.
- Haarlemse veteranen krijgen erkenning voor hun inzet voor onze vrijheid door ontmoetingen, waardering en ruimte voor herdenking.

Sport en bewegen

Sport en bewegen zijn onmisbaar voor een gezonde, sociale en levendige stad. Ze dragen bij aan fysieke gezondheid, mentale weerbaarheid en gemeenschapszin. Of het nu gaat om een training bij de club, een wandeling in het park of een boksbal in de buitenlucht: iedereen moet kunnen meedoen – jong en oud, met of zonder beperking. Daarom investeren we in een breed en toegankelijk sportaanbod, met voorzieningen die meegroeien met de stad en samenwerking tussen sport, onderwijs en zorg. Want een sportieve stad is een gezonde stad.

Het CDA is al jarenlang dé sportpartij van Haarlem en Spaarndam. We leveren al jaren de wethouder voor de sport. Die inzet werpt zijn vruchten af: onder onze verantwoordelijkheid zijn nieuwe sportvoorzieningen gerealiseerd, zoals de Yvonne van Genniphal, een nieuwe turnhal voor HLC en het meest duurzame korfbalveld van de stad. Ook moderniseerden we skatepark 't Landje in samenwerking met gebruikers en haalden we de Special Olympics naar Haarlem. We willen van Haarlem de meest beweegvriendelijke stad van Nederland maken.

[>> Lees onze standpunten op de volgende pagina's](#)

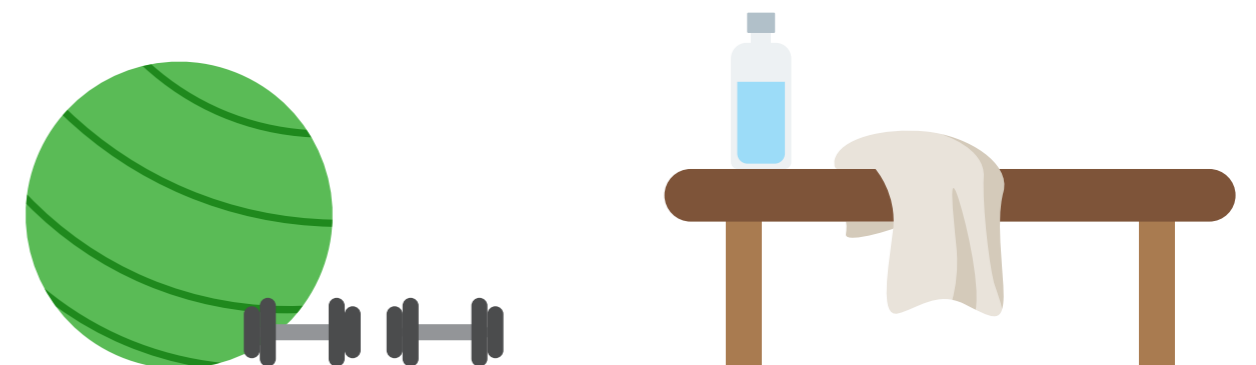

ACTIEPUNTEN**'VOORZIENINGEN'**

- We realiseren samen met bewoners meer sport- en spelvoorzieningen in de openbare ruimte, zoals 3x3-basketbal, trapveldjes, pumptracks, jeu-de-boulesplekken, fitnessstoestellen en zwembad.
- We zetten extra in op urban sports zoals freerunning, skaten, boulderen en bootcamps. We ondersteunen ook commerciële sportclubs bij het vinden van geschikte accommodaties, zoals Munki Motion en Boulderhal de Fabriek.
- We ondersteunen nieuwe sporten zoals roundnet, padel en baseball 5, zodat Haarlem ruimte biedt aan een breed en eigentijds sportaanbod.
- We vernieuwen en verduurzamen onze zwembaden De Planeet, het Boerhaavebad en De Houtvaart, zodat ze toekomstbestendig blijven voor les-, recreatie- en wedstrijd sport.
- We bouwen drie nieuwe binnensportaccommodaties in Schalkwijk en één in Zuidwest. Ook bouwen we een tweede blaashal in Haarlem-Noord om het sportaanbod te vergroten.
- In groeiende wijken en nieuwbouwozones groeien de sportvoorzieningen mee met de wijk, zodat iedere inwoner mogelijkheden heeft om in de buurt te sporten. Sportvoorzieningen zoals paardenmaneges en de skatehal blijven behouden.
- Binnensport- en buitensportaccommodaties worden multifunctioneel ingericht, zodat ze vaker en door meer sporten en buurtbewoners gebruikt kunnen worden.
- We maken van Haarlem een wandel- en hardlooppvriendelijke stad met aantrekkelijke routes, duidelijke bewegwijzering en extra zitplekken. Langs looproutes en bij sportplekken plaatsen we extra watertappunten.
- We ondersteunen lokale topsportverenigingen zoals Hattrick met passende faciliteiten en versterken de topsportinfrastructuur, onder meer in de nieuwe Spaarne-sportthal met Triple ThreaT als hoofdhuurder.
- Het onderhoud en schoonmaak van binnensportaccommodaties wordt verbeterd.

ACTIEPUNTEN**'DUURZAAM EN TOEGANKELIJK'**

- Niemand mag door geldgebrek niet kunnen sporten. We behouden het Jeugdfonds Sport en Cultuur en verhogen de vergoeding voor Sportpas 18+, zodat iedereen kan meedoen.
- We investeren in toegankelijke sportvoorzieningen voor mensen met een beperking en breiden de ondersteuning voor G-sporters uit met begeleiding en geschikte locaties.
- Verenigingen die zich extra inzetten voor een veilige, inclusieve en pedagogisch sterke sportomgeving worden daarvoor beloond. Deze sportclubs krijgen een stimuleringsbudget voor opleidingen en materialen.
- De Haarlemse sportkaart wordt verder gepromoot en uitgebreid met de sportfaciliteiten van de omliggende gemeenten. Hierdoor kunnen inwoners makkelijk sporten over gemeentegrenzen heen.
- We verlengen de duurzaamheidssubsidie voor sportclubs en breiden die ook uit naar scoutingverenigingen. Dit geeft meer comfort en een lagere energierekening voor de verenigingen.
- We blijven clubkadercoaches inzetten om sportverenigingen vitaal, veilig en zelfstandig te houden.
- We zetten sport en bewegen actief in als middel voor gezondheid en sociale verbinding, in samenwerking met scholen, GGD en sportaanbieders.
- We ontwikkelen een beweeggids en beweegkalender voor 50-plussers.
- We verhogen de subsidie voor platform topsport, waar clubs die in Haarlem op het hoogste niveau presteren bij zijn aangesloten. We breiden de subsidie ook uit naar sporters met een beperking.
- Na het succes van het NK freerunning, 3x3 Basketbal Unites en de Special Olympics, willen we het aantal sportevenementen uitbreiden.

Zorg en zekerheid

Zorg en ondersteuning vormen het hart van een sterke gemeenschap. In Haarlem en Spaarndam streven we ernaar dat iedereen de hulp krijgt die nodig is, op het juiste moment en zo dicht mogelijk bij huis. Het gaat om het bieden van steun voordat problemen groot worden en om het zorgen voor een gezonde leefomgeving waarin mensen vitaal ouder kunnen worden. Daarbij is oog voor elkaar minstens zo belangrijk als professionele zorg: burens, familie en vrienden spelen een onmisbare rol in het welzijn van onze stad.

Samen zorgen we dat niemand buiten de boot valt. Of het nu gaat om mantelzorgers die zich dagelijks inzetten voor hun naasten, gezinnen die opvoedvragen hebben of mensen met psychische problemen: in Haarlem krijgt iedereen een luisterend oor en passende hulp. De gemeente werkt samen met zorgverleners, wijkteams en maatschappelijke organisaties om drempels weg te nemen en zorg bereikbaar te maken voor iedereen.

ACTIEPUNTEN

- Haarlem bouwt aan een toekomstvastе jeugdhulpverlening en maatschappelijke ondersteuning, waarbij hulp vroegtijdig wordt geboden om grotere problemen te voorkomen. Het principe geldt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
- Eenzaamheid in de stad wordt actief aangepakt door vroegtijdig te signaleren, laagdrempelige hulp te bieden en meer plekken te creëren waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zoals buurt-bakkies.
- Er is voldoende zorg beschikbaar voor mensen met geestelijke gezondheidsproblemen, met oog voor de belangen van zowel de patiënt als de omwonenden.
- Mantelzorgers krijgen steun en waardering in de vorm van advies, mogelijkheden voor respijtzorg en het Haarlemse Mantelzorgcompliment als blijk van erkenning.
- Niemand slaapt in Haarlem tegen zijn wil op straat. Er zijn voldoende opvangplekken, met speciale aandacht voor kinderen die nooit de nacht buiten zouden moeten doorbrengen.
- Gezinnen ontvangen ondersteuning bij opvoeding via sterke samenwerking tussen wijkteams, scholen en Centra voor Jeugd en Gezin, zodat ouders tijdig hulp krijgen.
- Zorg wordt beter bereikbaar in de wijk door gezondheidscentra waar verschillende vormen van zorg geclusterd worden aangeboden.
- Preventie krijgt een stevige plek in het zorgbeleid met beweegprogramma's, ouderengym, valpreventie en gezonde voeding, zodat Haarlemmers langer vitaal en zelfstandig blijven.
- Wachttijden in de WMO worden verkort en elk gezin krijgt één aanspreekpunt, zodat hulp sneller en effectiever kan worden geboden.
- We pakken schulden vroeg aan met signalering en snelle hulp, zodat problemen niet groter worden en gezinnen perspectief houden.

Veiligheid en handhaving

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor de samenleving. In Haarlem en Spaarndam moeten mensen zich vrij voelen om te wonen, werken en ontspannen. Dat vraagt om zichtbaar en benaderbaar toezicht in de wijken en om een gemeente die samen met politie, hulpdiensten en bewoners optrekt. Preventie en optreden gaan daarbij hand in hand. Zo blijft Haarlem een stad waar kinderen veilig opgroeien, ondernemers hun werk kunnen doen en bewoners met vertrouwen over straat gaan.

Een veilige stad vraagt om duidelijke normen én handhaving. Het CDA pleit al jaren voor een consequente aanpak van overtredingen. Want als mensen merken dat regels niet worden gehandhaafd en overtreders ermee weggomen, ondermijnt dat het rechtvaardigheidsgevoel en het vertrouwen in de overheid. Handhaving is daarom geen sluitstuk, maar een essentieel onderdeel van een samenleving waarin mensen hun verantwoordelijkheid nemen, elkaar aanspreken en samen zorgen voor een veilige leefomgeving.

ACTIEPUNTEN

- Haarlem beschermt jongeren tegen online risico's zoals uitbuiting, cyberpesten en extremisme. We investeren in digitale weerbaarheid van jongeren, ondersteunen opvoeders en bieden passende hulp en ondersteuning als het toch misgaat.
- Ondermijnende criminaliteit bestrijden we met samenwerking tussen gemeente, politie, OM, bedrijven en inwoners. Door signalen vroeg te herkennen, verstoren we criminele netwerken en nemen we inkomstenbronnen weg.
- We gaan polarisatie tegen door spanningen tussen groepen tijdig te signaleren, bespreekbaar te maken en te voorkomen. De gemeente werkt samen met professionals en gemeenschappen om Haarlemmers dichter bij elkaar te brengen.
- Haarlem bereidt inwoners, organisaties en bedrijven samen voor op crises. We richten een vrijwilligersnetwerk op dat in crisissituaties de hulpdiensten ondersteunt en de gemeenschap weerbaarder maakt.
- Wijk- en jeugdagenten worden zichtbaarder als vast aanspreekpunt, zodat bewoners een vast aanspreekpunt hebben. (Jeugd)boa's ondersteunen politie met toezicht en handhaving, vooral op plekken waar overlast wordt ervaren.
- Wapenbezit onder jongeren pakken we aan met preventiecampagnes, politieacties en inleveracties. We onderzoeken drijfveren van wapenbezit en bestrijden oorzaken zoals onveiligheid, groepsdruk en criminele doeleinden.
- Huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie bestrijden we actief met meldpunten, snelle signalering en campagnes die duidelijk maken dat intolerantie geen plaats heeft in Haarlem.
- De Wet Bibob zetten we maximaal in om te voorkomen dat crimineel geld zijn weg vindt naar ondernemingen, vastgoed of vergunningen. Ook binnen de Wmo en de Jeugdwet voeren we Bibob-onderzoeken uit naar zorgaanbieders.
- Haarlem is een echte fietsstad, maar opgevoerde elektrische fietsen steeds vaker zorgen voor gevaarlijke situaties en overlast. We gaan daarom streng handhaven op snelheidsovertredingen en opgevoerde elektrische fietsen.
- We bewaken de balans tussen levendigheid en leefbaarheid in de binnenstad. De horecatijden in het centrum worden niet verruimd. Hierbuiten kan sommige horeca een ruimere vergunning krijgen, bijvoorbeeld het Patronaat en de Skatehal.

Wonen en leefomgeving

Haarlem en Spaarndam zijn geliefde plekken om te wonen. De vraag naar woningen is groot en daarom moeten we bijbouwen. Maar woningbouw draait naast de aantallen ook om kwaliteit en leefbaarheid. Het aantal woningen moet passen bij wat de buurt aankan: de omgeving bepaalt wat mogelijk is. Daarom hanteren we bij de bouw een gebalanceerde groei van de stad, waarbij voorzieningen zoals scholen, winkels, sportvelden, wegen, speelplaatsen en groen gelijk op gaan met het aantal nieuwe woningen.

Wonen doe je niet alleen in je huis, maar ook in de buurt eromheen. Daarom investeren we in een hoogwaardige leefomgeving, met voldoende groen, schone straten en aantrekkelijke pleinen. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte moet op peil zijn, zodat elke buurt netjes en verzorgd blijft. We willen dat iedere Haarlemmer zich thuis voelt in de eigen buurt – of je nu woont in een hofje in het centrum, een appartement in Schalkwijk of een gezinswoning in Spaarndam.

ACTIEPUNTEN

- Bij nieuwbouwwoningen bouwen we minimaal 40% voor sociale huur of koop. Daarnaast realiseren we minimaal 40% in het middensegment.
- We bieden ruimte aan gezinnen door ééngesinswoningen te beschermen tegen opsplitsing in meerdere kleine appartementen. Zo zorgen we ervoor dat het aantal ééngesinswoningen in de stad ten minste gelijk blijft.
- We ontwikkelen nieuwbouwwoningen die vooral aansluiten op de behoeften van starters, jonge gezinnen en senioren. Daarbij bouwen we voornamelijk appartementen die betaalbaar, levensloopbestendig en duurzaam zijn.
- Bouwen doe je voor vele generaties. Dit vraagt om duurzame kwaliteit in bouwmaterialen, om schoonheid en passend voor het toekomstige klimaat.
- We bouwen levensloopbestendige woonvormen, zoals knarrenhofjes en mantelzorgwoningen. Zo blijven mensen in hun buurt wonen en versterken we de sociale samenhang.
- Bij nieuwbouw, transformatie én bestaande bouw zorgen we voor voldoende groen in de directe leefomgeving, bijvoorbeeld met groene daken, gevelgroen en bomen binnen 300 meter van elke woning.
- We richten straten in als leefruimte in plaats van een verkeersruimte. Meer ruimte voor groen, bankjes, schaduwplakken en ruimte voor ontmoeting. Dit stimuleert een levende gemeenschap waar buren geen vreemden zijn.
- De stad wordt veilig ingericht met goede verlichting, overzichtelijke pleinen en toegankelijke voorzieningen. Hierdoor voelen kwetsbare groepen zich prettig en veilig.
- We houden de stad schoon en leefbaar met frequente schoonmaakrondes en het aanpakken van overlast door ratten en meeuwen. Bovengrondse afvalcontainers vervangen we door ondergrondse varianten.
- Bij nieuwbouw bouwen we voldoende ondergrondse parkeerplaatsen. Ondergronds parkeren creëert ruimte voor groen en ontmoeting. Een goed voorbeeld is de Orionzone, waar een parkeergarage onder het sportveld wordt gebouwd.

Bereikbaar en toegankelijk

Haarlem en Spaarndam moeten goed bereikbaar blijven – voor inwoners, bezoekers en ondernemers. De stad investeert daarom in sterke verbindingen binnen de regio, zoals de Velsersboog naar de A9 en hoogwaardige OV-lijnen richting Amsterdam en Utrecht. Binnen de stad zijn voetgangers en fietsers leidend: de auto is er te gast. We verbeteren de fietsveiligheid tussen wijken en stimuleren schone elektrische stadsdistributie. Zo houden we Haarlem in beweging, zonder de leefkwaliteit uit het oog te verliezen.

Iedere Haarlemmer moet zich vrij kunnen bewegen in de stad. We geven daarom voorrang aan een toegankelijke openbare ruimte, met veilige stoepen, inclusieve speelplekken en logische routes voor mensen met een beperking. Vooral in voetgangersgebieden, zoals het centrum, verbeteren we de toegankelijkheid merkbaar. Ook streven we naar een OV-halte op loopafstand van iedere wijk, zodat iedereen makkelijk en zelfstandig kan reizen, zonder extra druk op het verkeer.

Een toegankelijke stad is een stad voor alle Haarlemmers.

ACTIEPUNTEN

- We behouden bestaande zebrapaden bij herinrichtingen en richten de openbare ruimte zo in dat kwetsbare verkeersdeelnemers veilig kunnen oversteken.
- Toegankelijkheid voor mindervaliden wordt verbeterd, vooral in voetgangersgebieden zoals het centrum. We zorgen dat de stoepen toegankelijk zijn voor rollators, rolstoelen en kinderwagens.
- We introduceren een meldpunt ontoegankelijke openbare ruimte dat is gekoppeld aan een snelle hersteldienst.
- Extra zitplaatsen bieden rust aan mensen die minder goed ter been zijn. Daarnaast vergroten we de toegankelijkheid van het stadhuis en andere openbare voorzieningen.
- We blijven ons inzetten voor de aanleg van de Velsersboog: de directe verbinding vanaf de Westelijke Randweg ten noorden van Velsersbroek naar de A9.
- We leggen veilige fietsroutes aan met waar mogelijk vrijliggende fietspaden. Belangrijke fietsroutes voeren we uit in asfalt. In het centrum gebruiken we klinkers die passen bij de omgeving.
- We stimuleren fietsgebruik met extra stallingen, zowel inpandig als in de openbare ruimte. Rondom publieke stallingen in het centrum geldt een stallingsverbod in de directe omgeving. Dit handhaven we actief om fietsenoverlast te voorkomen.
- In woonwijken geldt de maximale snelheid van 30 km/u als norm. Alleen de hoofdroutes voor auto en openbaar vervoer zijn hiervan uitgezonderd.
- Afgelopen periode is besloten dat het gereguleerd parkeren de komende jaren verder wordt uitgebreid. Bij de uitwerking van dit besluit moet maatwerk worden toegepast bij bijvoorbeeld het parkeren bij verenigingen en voor bijzondere beroepsgroepen.
- Voor veel inwoners is de auto onmisbaar. In buurten met hoge parkeerdruk verdwijnen daarom geen openbare parkeerplaatsen. Aan de stadsranden realiseren we extra P+R-voorzieningen zodat bezoekers het centrum autovrij kunnen bereiken.

Groen en duurzaam

Haarlem en Spaarndam zijn in balans met het water. Bij de inrichting van onze omgeving staat ruimte voor water centraal. Regenwater laten we zoveel mogelijk in de grond wegzakken. We beschermen de groene randen rond Haarlem, de duinen en de polders en creëren waar nodig extra plekken voor waterberging. Zo blijft onze stad fris, gezond en bestand tegen hitte en hoosbuien.

Haarlem draagt actief bij aan een duurzame wereld en het behalen van klimaatdoelstellingen. Vanuit het besef van rentmeesterschap doen we dat samen met bedrijven en bewoners door duurzame initiatieven te ondersteunen. We kiezen daarbij voor samenwerking, realisme en betrouwbaarheid. De gemeente investeert zelf ook in groen en duurzaamheid: in groene daken, meer bomen en meer biodiversiteit. Zo verhogen we de leefbaarheid én de schoonheid van Haarlem en Spaarndam.

ACTIEPUNTEN

- De groene randen van Haarlem blijven groen. Er komt geen bebouwing in de Zuiderpolder, Veerpolder, Hekslootpolder, Verenigde polders en het Westelijk Tuingebied.
- Bij het ontwikkelen van grond geldt het bestaand groen als uitgangspunt. De norm is dat bestaande bomen blijven staan. Geef bomen de kans om oud en monumentaal te worden!
- We behouden alle bestaande moes-, volks- en doetuinen. Samen met scholen vergroenen we schoolpleinen en breiden we het aantal schooltuinen uit.
- We blijven zoeken naar manier om Haarlem en Spaarndam groener te maken. Denk aan gezamenlijke vergroeningsacties, het aanleggen van geveltuinen of het aanplanten van wijktuinen die worden verzorgd door bewoners. Zo vergroenen we niet alleen de leefomgeving, maar vergoten ook de betrokkenheid in de wijk.
- Drie keer per jaar organiseren we in samenwerking met onze inwoners een 'tegelwipdag'. Daarnaast starten we met het project Tuinrangers waarbij vrijwilligers advies geven over het vergroenen van hun tuin.
- We versterken het duurzaamheidsloket als toegankelijke plek voor advies, inspiratie en milieueducatie.
- We stimuleren dat winkels bevoorrad worden met stille en schone elektrische voertuigen. Ondernemers krijgen daarbij ondersteuning van de gemeente door middel van subsidies en advies.
- We willen het aantal openbare laadpunten verdubbelen zodat elektrisch rijden toegankelijker en aantrekkelijker wordt. Daarnaast investeren we in laadpunten voor elektrische boten, waarmee we emissievrij varen in Haarlem stimuleren.
- We vergroenen de stad met oog voor water. De openbare ruimte wordt ingericht met natuurlijke oplossingen zoals waterbergende straten, wadi's en schaduwrijke beplanting. Dit voorkomt hittestress en houdt onze stad leefbaar.
- We investeren in klimaatadaptieve sportvelden die water vasthouden bij zware regenval en zijn uitgerust met warmtecollectoren, waardoor hittestress afneemt en de velden bijdragen aan de energietransitie.

Werk en ondernemen

Werk is méér dan alleen een inkomen. Het geeft mensen onafhankelijkheid, eigenwaarde en een plek in de samenleving. Het CDA staat voor een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen perspectief krijgt – jong en oud, praktisch of theoretisch opgeleid, starter of herintreder. Haarlem moet ruimte blijven bieden aan vakmanschap, ondernemerschap en innovatie. We bouwen aan een sterke regionale economie met banen van waarde, waarin ook plek is voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De Waarderpolder is belangrijk voor Haarlem. Dankzij de inzet van het CDA is dit gebied behouden als hoogwaardig bedrijventerrein. Door hier prioriteit te geven aan productie en vakmanschap, blijft er ruimte voor werkgelegenheid in eigen stad en voor lokaal ondernemerschap. Wanneer meer Haarlemmers in hun eigen stad aan de slag kunnen, vermindert dat niet alleen het aantal vervoersbewegingen, maar versterkt het ook de levendigheid én de economische kracht van onze stad.

ACTIEPUNTEN

- We streven naar een vitale economie die bijdraagt aan brede welvaart: welzijn, gezondheid en rekening houdend met de grenzen van schone lucht, zuiver water en natuurlijke hulpbronnen.
- De Waarderpolder blijft een hoogwaardig bedrijventerrein. We staan er daarom geen functies toe die niet samengaan met industrie. Zo blijft er ruimte voor ondernemerschap, vakmanschap en duurzame werkgelegenheid in de stad.
- We ontwikkelen de zuidstrook van de Waarderpolder om duizenden nieuwe banen te creëren en waardevolle functies toe te voegen. Dit gaat in nauwe samenspraak met onze partners, zoals de ondernemers, IKH en het Waarderpoldermanagement.
- Haarlem is een stad waar mensen wonen én werken. Onderzoek laat zien dat er vooral banen voor mensen met een hbo of universitaire opleiding ontbreken. Daarom willen we juist voor deze groep meer werkgelegenheid aantrekken.
- De duurzame economie is ons verdienvermogen voor vandaag en morgen. We stimuleren de economie-initiatieven en andere initiatieven die bijdragen aan duurzaamheid en gezamenlijkheid.
- Lokale ondernemers staan centraal bij gemeentelijke aanbestedingen door actief lokaal aan te besteden, procedures te vereenvoudigen en ruimte te geven aan circulaire en duurzame initiatieven.
- We ondersteunen sociale ondernemingen die bijdragen aan re-integratie en werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat iedereen in Haarlem de kans krijgt mee te doen.
- Bij Haarlem hoort een levendig en aantrekkelijk centrum zonder leegstaande panden. Daarom stimuleren we wonen boven winkels en moedigen we aan dat leegstaande panden een tweede leven krijgen, bijvoorbeeld als broedplaats voor makers.
- We richten één centraal ondernemersloket op zodat ondernemers snel en duidelijk geholpen worden binnen het gemeentelijke systeem en minder tijd kwijt zijn aan procedures.
- We professionaliseren Haarlem Marketing en verbreden de focus naar lokale ondernemers, evenementen, sporters, kunstenaars en muzikanten. Deze verbreding ondersteunen we met passende financiële middelen.

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs en een rijk cultureel aanbod zijn de basis voor een sterke, veerkrachtige en creatieve stad. Haarlem moet een plek zijn waar kinderen, jongeren en volwassenen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. We willen brede scholen in elke wijk waar onderwijs, sport en cultuur elkaar versterken. Samen met scholen, culturele instellingen en verenigingen zorgen we voor gelijke kansen voor ieder kind, ongeacht achtergrond of thuissituatie.

Cultuur verbindt en verrijkt. Het vertelt ons wie we zijn en waar we vandaan komen, en inspireert tot nieuwe ideeën. Haarlem heeft een rijk cultureel leven met musea, theaters en festivals. We willen dit koesteren en toegankelijk houden voor iedereen. Dat betekent steun voor lokale makers en verenigingen. Zo blijft Haarlem een stad waar creativiteit en gemeenschapszin hand in hand gaan.

ACTIEPUNTEN

- Schalkwijk heeft als grootste stadsdeel een brede school voor voortgezet onderwijs nodig zodat Schalkwijkse jongeren in Schalkwijk naar school kunnen.
- We behouden en versterken onze bibliotheken als laagdrempelige plekken voor lezen, leren en ontmoeten. We ondersteunen leesinitiatieven zoals de VoorleesExpress om laaggeletterdheid tegen te gaan.
- We zetten in op het aanpakken van onderwijsachterstanden. Alle peuters die dat nodig hebben, krijgen gratis voorschoolse educatie zodat zij beter voorbereid aan groep 1 beginnen.
- We behouden het Jeugdfonds Sport en Cultuur voor jongeren met een HaarlemPas. We breiden de Sportpas 18+ uit met cultuur, waardoor dan ook een vergoeding voor bijvoorbeeld muziekles worden gevraagd.
- We stimuleren stage- en leerwerktrajecten waarin studenten praktijkervaring opdoen en werkgevers talent aan zich kunnen binden. We ondersteunen om- en bijscholing, zodat men zich kan aanpassen aan een veranderende arbeidsmarkt.
- Kinderen en jongeren moeten de kans krijgen om ons erfgoed en musea te ontdekken. Alle Haarlemse basisschoolscholieren bezoeken ten minste twee keer in hun schoolperiode een museum of erfgoedlocatie.
- Haarlemse culturele evenementen die aansluiten bij verschillende bevolkingsgroepen moeten we stimuleren, evenementen als de kerstmarkt, Haarlem Pride, Keti Koti en Schalkwijk aan Zee.
- We ondersteunen culturele verenigingen en lokale makers met ruimte, faciliteiten en structurele samenwerking met scholen.
- We stimuleren buurt- en wijkinitiatieven op het gebied van cultuur en ontmoeting, zoals wijkfestivals, amateurkunstprojecten en een leefstraat. We verbinden cultuur en zorg door initiatieven te steunen die kunst inzetten voor welzijn en inclusie.
- We versterken de Haarlemse nachtcultuur door ruimte te geven aan muziek en creatieve initiatieven. Dit doen we in balans met veiligheid, leefbaarheid en respect voor omwonenden.

Historie en erfgoed

Haarlem en Spaarndam danken hun unieke karakter aan een rijke geschiedenis en een zorgvuldig bewaard gebleven erfgoed. Van de middeleeuwse straatjes in de binnenstad en de statige hofjes, tot monumentale kerken en de kolksluis. Zij vertellen het verhaal van onze stad en dorp. Dit erfgoed is geen stilstaand decor, maar een levend onderdeel van ons dagelijks leven. We moeten dit koesteren en doorgeven aan volgende generaties.

Behoud alleen is niet genoeg – erfgoed vraagt ook om beleving. Daarom zetten we in op het toegankelijk maken van ons culturele en historische erfgoed voor alle Haarlemmers. We stimuleren initiatieven die onze geschiedenis zichtbaar maken in de openbare ruimte, in musea en via evenementen. Bij ruimtelijke ontwikkeling willen we dat historische structuren en karakteristieke panden behouden blijven en een passende nieuwe functie kunnen krijgen. Zo combineren we behoud van historie met een vitale, toekomstbestendige stad.

ACTIEPUNTEN

- We beschermen het unieke historische karakter van Haarlem en Spaarndam en houden monumenten, hofjes en kerken in stand. Het stationsplein wordt opnieuw ingericht met oog voor kwaliteit en een ontwerp dat past bij het unieke karakter van het station.
- We ondersteunen herbestemming van monumentale panden, zodat zij een nieuwe functie krijgen met behoud van hun historische waarde.
- Erfgoed wordt zoveel mogelijk toegankelijk gemaakt voor inwoners, bijvoorbeeld via open dagen, rondleidingen en educatieve programma's op scholen.
- We staan geen nieuwe hotels toe. De schaarse ruimte in onze stad gebruiken we voor woningen en voorzieningen die ten goede komen aan bewoners. Zo beschermen we de leefbaarheid en behouden we het karakter van onze stad.
- We werken samen met erfgoedinstellingen, musea en vrijwilligersorganisaties om onze geschiedenis levend te houden. We willen een nieuwe locatie voor het Archeologisch Museum Haarlem.
- We behouden en versterken culturele tradities en lokale verhalen die bijdragen aan onze identiteit, zoals de stripdagen, luilak, bloemencorso en bevrijdingspop.
- We maken het erfgoed zichtbaar in de stad via informatieborden, wandel- en fietsroutes en digitale toepassingen.
- Bij gebiedsontwikkeling houden we rekening met de historische structuur, zichtlijnen en karakteristieke gevels van Haarlem en Spaarndam, zodat nieuwe bouwprojecten aansluiten bij de bestaande stad.
- Restauraties en onderhoud van monumenten worden gestimuleerd via subsidies, fiscaal voordeel of andere ondersteunende maatregelen. We verlenen de subsidie voor het herstel van gevels in de binnenstad.
- We brengen water terug in de Papentorenvest, Oostersingel en Amsterdamse Vaart om historische grachten te herstellen en extra wateropslag te creëren. Ook verbeteren we vaarroutes in de regio door waterwegen te verbinden en bruggen te verhogen.

De basis van het CDA

Met ons CDA-verhaal voor Haarlem en Spaarndam staan wij midden in de samenleving. Dicht bij mensen. Het CDA gelooft in de kracht van de gemeenschap. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die u direct raken: rond leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. We bieden een hoopvol perspectief. We laten zien dat het anders kan. Anders en beter. Die verandering begint bij de keuzes die we zelf maken.

Onze onderstaande vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas

Omzien naar elkaar. Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

Een eerlijke, fatsoenlijke overheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en mensen zekerheid geeft. Het behoud van een sterke rechtsstaat is hierbij onmisbaar. De overheid is er om onrecht te bestrijden. Daarom worden we strijdbaar als minderheden worden gediscrimineerd, als er tussen regio's oneerlijk wordt geïnvesteerd of als mensen door de overheid van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Zorg voor de toekomst. We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. CDA'ers noemen dat rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities, die we hebben geërfd van de generaties voor ons. En het gaat over financiën. Wij gaan verantwoordelijk om met belastinggeld omdat we de volgende generatie niet met onze rekening mogen opzadelen.

Samen kunnen we meer. Iedereen in onze samenleving heeft een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het CDA noemt dat gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Mensen weten vaak zelf veel beter wat er nodig is in hun dorp of wijk.